ଭିଠଲଭାଇ ବକୋରଭାଇ (ମୃତ)

ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ, କ୍ୟାପିଟାଲ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ମାର୍ଚ୍ଚ 1, 1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 : ଧାରା 4 (1), 18, 23 ଏବଂ 54 ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ-କ୍ଷତିପୂରଣ-ନିର୍ଣ୍ଣିତ- ବିକଶିତ ହୋଇନଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜମି-କିଛି ଜମି କୃଷିଜାତ ଏବଂ କିଛି ଅଣକୃଷିଜାତ ବୋଲି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ-ଅବୈଧ ଭାବରେ ବିକଶିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ଜମିର ବିକ୍ରୟ ଉଦାହରଣ ଆଧାରରେ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆୟର ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଏବଂ ଦଶର ଗୁଣକ ଗ୍ରହଣ କରିବା- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ନୀତି କୌଣସି ଆଇନଗତ ତ୍ରୁଟି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4289/1996 ।

ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 704/1993ରେ ଗୁଜୁରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 14.9.94 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

C.A. ସଂଖ୍ୟା 4290/96, 4291/96, 4292-4306 ଏବଂ 4308-4354/96 ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଆର୍. ପି. ଭଟ୍ଟ, ଏମ୍. ଏନ୍. ଶ୍ରଫ୍, କୁମାରୀ ତନୁଜା ସିଟ୍ ଏବଂ କୁମାରୀ ରୀମା ଭଣ୍ଡାରି ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୁମାରୀ ଏଚ. ୱାହି, ଏସ. ହଜାରିକା, କୁମାରୀ ନନ୍ଦିନୀ ମୁଖାର୍ଜୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଭିନ୍ନ ରାୟରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡିକ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ, ଯଥା , ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 704/93 ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ C.A. @ SLP (C) ସଂଖ୍ୟା 24953/95 ସମସ୍ତ ଆବେଦନର ଫଏସଲା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର ପାଇଁ 50 ଟଙ୍କା (ଯଥାର୍ଥ କାଟ ଦେବା ପରେ) କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ,

1894ର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା 7 ଜୁଲାଇ, 1983ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ 20 ଟଙ୍କାରୁ 24 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ । ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଏହାକୁ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର ପାଇଁ 94ଟଙ୍କାରୁ 110 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର ପାଇଁ 50 ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାରେ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଭାଭୋଲ୍ ଗ୍ରାମରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଗାନ୍ଧୀ ନଗରର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଅଂଶ ଅଟେ । ଏହି ଜମି ଅଞ୍ଚଳ 4ରେ ରହିଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଅଞ୍ଚଳ 4 ସନ୍ଦର୍ଭ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁନ୍ନତ ଅଞ୍ଚଳ ଥିଲା, ବିକ୍ରୟାଧୀନ ଜମିର ପ୍ଲଟ୍ ବିକଶିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ, ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟରରେ 300 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଦାବି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ବିଶେଷକରି ଜମିର ସ୍ଥାନ, ବିକଶିତ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ଏହାର ନିକଟତା ଏବଂ ଏହାର ବ୍ୟବହାରର ବିଦ୍ୟମାନ ସମ୍ଭାବନା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆୟର ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ 10 ର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟରରେ 50 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ, ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଭଟ୍ଟ ଯୁକ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ବିକାଶଶୀଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ପ୍ଲଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଚାଷ କରିବା ପରେ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟରରେ 330 ଟଙ୍କା ଦରରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ 50 ଟଙ୍କା ହାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଜାନୁଆରୀ 29, 1978 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସେହି ଗ୍ରାମର ସମାନ ଜମି ପାଇଁ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର ୫0 ଟଙ୍କା ହାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅତି କମରେ ସେହି ହାର ପାଇବାର ହକଦାର । ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଜାନୁଆରୀ 15, 1978 ତାରିଖର ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଆବୃତ ଜମିର ପାଖାପାଖି 300 ମିଟରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଜମି ସମ୍ପର୍କରେ 18 ଫେବୃଆରୀ 1981 ତାରିଖର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅତି କମରେ ୫0 ଟଙ୍କା ହାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାର ହକଦାର, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀମତୀ ଏଚ୍. ୱାହି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଏକ ବ୍ୟବହାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ମତାମତ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଭୁଲ କ୍ଷତିପୂରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 1983ମସିହାରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର 50 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ, 1981 ମସିହାରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର 50 ଟଙ୍କା ହାରଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଜାନୁଆରୀ 29, 1978 ତାରିଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ତାହାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର 50 ଟଙ୍କା ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଏହା ଜମିର କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଚିନ୍ତିତ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ : ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ ହେବ ? ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ, ସମସ୍ତ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି

ଅଞ୍ଚଳ 4 ର ଭାଭୋଲ ଗ୍ରାମରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଏକ ବିକଶିତ ଅଞ୍ଚଳ ନୁହେଁ । ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ କିଛି ଜମି କୃଷି ଜମି ଏବଂ କିଛି ଜମି ଅଣ-କୃଷି ଜମି । ଏହା ଆଧାରରେ, ସନ୍ଦର୍ଭ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ ସନ୍ଦର୍ଭ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ବିକଶିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ସମସ୍ତ ବିକ୍ରୟ ଉଦାହରଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଅଟେ । କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଜମି ବିକ୍ରୟ ସହିତ ତୁଳନୀୟ ବିକ୍ରୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆୟର ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ 10ର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ । ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥାୟୀ ଆଇନ ଯେ 10 ର ଗୁଣକ ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁଣକ । ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଧାର ହେଉଛି ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ପାଦ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ନିଷ୍କର୍ଷ ହେଉଛି ଯେ ଜମିଗୁଡ଼ିକ, ଯେପରି ବିଦ୍ୟମାନ, ପ୍ରତି ବର୍ଗ ମିଟର 50 ଟଙ୍କା ହାରରେ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବାରେ ସକ୍ଷମ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ କହିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷ ଆଇନର କୌଣସି ଭୁଲ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ 1978 ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହୋଇନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆମେ କାହିଁକି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିପାରିଲୁ ନାହିଁ ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ଦେଖୁନାହୁଁ । ଫେବୃଆରୀ 1981 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ 7 ଜୁଲାଇ, 1983 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ତୁଳନାରେ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି କୌଣସି ଆଇନଗତ ତ୍ରୁଟି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇନାହିଁ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ସମସ୍ତ ସଂଯୁକ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।